

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 15, 2015

Nummer 15, 2015

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1097](#) 21-04-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1101](#) 21-04-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1090](#) 21-04-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1100](#) 21-04-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1092](#) 21-04-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1093](#) 21-04-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1099](#) 21-04-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1090](#) 21-04-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1107](#) 21-04-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1106](#) 21-04-2015

Annotatie

[Maatstaf benoemen gedragsdeskundige: criterium juist, motivering ontbreken noodzaak ontoereikend.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

RECHTSPRAAK

In casu geen sprake van schuldwitwassen.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat het onder 2 bewezenverklaarde ‘schuldwitwassen’ oplevert.

Het middel doet een beroep op recente rechtspraak van de Hoge Raad over in het bijzonder het verwerven of voorhanden hebben van onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstige voorwerpen. Die rechtspraak komt er – kort gezegd – op neer dat in zulke gevallen bepaaldelijk eisen worden gesteld aan de motivering van het oordeel dat sprake is van (schuld)witwassen in die zin dat dan uit die motivering moet kunnen worden afgeleid dat de verdachte het voorwerp niet slechts heeft verworven of voorhanden heeft gehad, maar dat zijn gedragingen ook (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp. Deze rechtsregels hebben slechts betrekking op het geval dat de verdachte voorwerpen heeft verworven of voorhanden heeft gehad, terwijl aannemelijk is dat die voorwerpen onmiddellijk afkomstig zijn uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf.

Indien de feitenrechter zijn kwalificatiebeslissing in de onder 3.3.1 bedoelde zin heeft gemotiveerd, kan die motivering in cassatie worden getoetst. Maar ook indien de feitenrechter de bewezenverklaring zonder hierop gerichte motivering als (schuld)witwassen heeft gekwalificeerd omdat zich (kennelijk) niet een geval voordoet als onder 3.3.1 bedoeld, kan dat (kennelijke) oordeel in cassatie op zijn begrijpelijkheid worden getoetst.

Het oordeel dat niet sprake is van een onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstig voorwerp zal vooral niet begrijpelijk kunnen zijn indien:

(i) daarnaast sprake is van een ten laste van de verdachte uitgesproken bewezenverklaring ter zake van het begaan van een ander misdrijf met betrekking tot hetzelfde voorwerp, door middel van welk misdrijf de verdachte dat voorwerp kennelijk heeft verworven of voorhanden heeft (bijvoorbeeld de buit van een door de verdachte zelf begaan vermogensmisdrijf), dan wel

(ii) rechtstreeks uit de bewijsvoering voortvloeit dat sprake is van – kort gezegd – het

verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, dan wel

(iii) de juistheid in het midden is gelaten van hetgeen door of namens de verdachte met voldoende concretisering is aangevoerd met betrekking tot dit verwerven of voorhanden hebben door eigen misdrijf (vgl. met verdere verwijzingen HR 7 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:888, r.o. 3.3.1 en 3.3.2).

Het hof heeft geoordeeld dat het niet anders kan zijn dan dat de in de bewezenverklaring van het onder 2 tenlastegelegde genoemde voorwerpen uit enig misdrijf afkomstig zijn. Het hof heeft vervolgens kennelijk niet aannemelijk geoordeeld dat vorenbedoelde voorwerpen onmiddellijk afkomstig zijn uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf. Gelet op hetgeen onder 1 bewezen is verklaard en in aanmerking genomen dat het hof blijkens de gebezigde bewijsmiddelen onder meer heeft vastgesteld dat de verdachte die dag ter zake van winkeldiefstal is aangehouden, zij heeft verklaard dat zij 'winkeldiefstal [heeft] gepleegd' en zij toen als passagier heeft gezeten in de auto waarin vorenbedoelde goederen zijn aangetroffen, is het oordeel van het hof dat niet aannemelijk is dat deze voorwerpen onmiddellijk afkomstig zijn uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, niet zonder meer begrijpelijk.

Opmerking verdient nog dat de onder 3.3 bedoelde rechtsregels niet slechts betrekking hebben op het geval dat de verdachte het misdrijf waaruit de desbetreffende voorwerp(en) afkomstig zijn zelf heeft gepleegd, maar ook op het geval dat sprake is van medeplegen van dit misdrijf door de verdachte (vgl. ten aanzien van heling HR 19 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD8801).

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 2 tenlastegelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-04-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1090

Zaaknummer: 13/02134

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: M. Berndsen

Wetsartikelen: 420quater Sr

RECHTSPRAAK

Herzieningsaanvraag ongegrond: geen sprake van schending ne bis in idem-beginsel.

Advocaat-generaal P.C. Vegter heeft geconcludeerd dat de Hoge Raad de aanvraag zal afwijzen.

De Hoge Raad heeft bij arrest van 3 februari 2015, ECLI:NL:HR:2015:218, de advocaat-generaal in de gelegenheid gesteld tot toezending van een afschrift van de door hem aan het dossier toegevoegde stukken aan de raadvrouw van de aanvrager.

De raadvrouw heeft de aanvraag tot herziening schriftelijk nader toegelicht.

De aanvraag berust op de stelling dat de brief van de Bulgaarse officier van justitie Stefanov van 17 september 2010, waaraan door het hof bij de verwerping van het verweer dat het in artikel 54 van de Schengen Uitvoeringsovereenkomst neergelegde ne bis in idem-beginsel is geschonden doorslaggevende betekenis is toegekend, valselijk is opgemaakt.

Uit de in de conclusie van de advocaat-generaal onder 8 weergegeven brief van hoofdofficier van justitie Stefanov van 25 november 2014 volgt dat deze stelling onjuist is, zodat de aanvraag feitelijke grondslag mist.

De aanvraag is dus ongegrond en moet ingevolge artikel 470 Sv worden afgewezen.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-04-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1106

Zaaknummer: 14/02074

Rechters: A.J.A. van Dorst, J.P. Balkema en J.W. IJssink

Advocaten: M.M.A.J. Gloris

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Uit de bewijsmiddelen kan niet worden afgeleid dat ‘tijdens het plegen van voornoemd misdrijf nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert een vroegere veroordeling van de verdachte tot gevangenisstraf wegens een daaraan soortgelijk misdrijf, dat in kracht van gewijsde is gegaan’.

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring wat betreft – kort gezegd – de tenlastegelegde strafverzwarende omstandigheid van artikel 43a Sr.

Het hof heeft het bewezenverklaarde gekwalificeerd als ‘wederspannigheid, terwijl het misdrijf enig lichamelijk letsel ten gevolge heeft, terwijl tijdens het plegen van het misdrijf nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert een vroegere veroordeling van de schuldige tot gevangenisstraf wegens een daaraan soortgelijk misdrijf in kracht van gewijsde is gegaan’ en heeft de verdachte ter zake van onder meer dit feit veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes maanden.

Art. 43a Sr luidt:

‘De op een misdrijf gestelde tijdelijke gevangenisstraf of hechtenis kan, onverminderd artikel 10, met een derde worden verhoogd indien tijdens het plegen van het misdrijf nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert een vroegere veroordeling van de schuldige tot gevangenisstraf wegens een daaraan soortgelijk misdrijf in kracht van gewijsde is gegaan. De termijn van vijf jaren wordt verlengd met de tijd waarin de veroordeelde rechtens zijn vrijheid is ontnomen.’

In artikel 43a Sr is bepaald dat – voor zover hier van belang – de op een misdrijf gestelde vrijheidsstraf kan worden verhoogd indien tijdens het plegen van het misdrijf nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert een vroegere veroordeling tot gevangenisstraf. Artikel 43a Sr kan dus niet worden toegepast na een vroegere veroordeling tot een andere straf dan gevangenisstraf, zoals jeugddetentie. Voorts kan de in artikel 43a Sr voorziene grond voor strafverzwaring bij de strafoplegging slechts in aanmerking worden genomen indien zij – zonodig alsnog op de voet van artikel 312 Sv – aan de verdachte is tenlastegelegd en door middel van wettige bewijsmiddelen is bewezen (vgl. HR 5 februari 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD6981, NJ 2003/126, r.o. 4.13).

Aangezien de bewezenverklaring, voor zover inhoudende dat ‘tijdens het plegen van voornoemd misdrijf nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert een vroegere veroordeling van de verdachte tot gevangenisstraf wegens een daaraan soortgelijk misdrijf, dat in kracht van gewijsde is gegaan’, niet kan worden afgeleid uit de gebezigde bewijsmiddelen, is de bestreden uitspraak niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het in de zaak met parketnummer 13/660349-12 onder 1 tenlastegelegde en de strafoplegging, de beslissingen omtrent de vordering van de benadeelde partij [verbalisant 2] daaronder begrepen, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-04-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1099

Zaaknummer: 14/00675

Rechters: A.J.A. van Dorst, N. Jörg en V. van den Brink

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 43a Sr

RECHTSPRAAK

Het verschoningsrecht van de advocaat.

Het middel bevat de klacht dat de rechtbank bij haar beslissing een onjuiste maatstaf heeft toegepast dan wel de beslissing onvoldoende met redenen heeft omkleed.

Ingevolge artikel 98 (oud) Sv mogen bij personen met een bevoegdheid tot verschoning als bedoeld in artikel 218 Sv zonder hun toestemming brieven of andere geschriften tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt, niet in beslag worden genomen. Wel mogen, ook zonder hun toestemming, in beslag worden genomen brieven of geschriften die voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend, nu dergelijke brieven en geschriften geen object zijn van de aan evenbedoelde personen toekomende bevoegdheid tot verschoning. De aard van de hier aan de orde zijnde bevoegdheid tot verschoning brengt mee dat het oordeel omtrent de vraag of brieven of geschriften object van de bevoegdheid tot verschoning uitmaken, in beginsel toekomt aan de tot verschoning gerechtigde persoon. Wanneer deze zich op het standpunt stelt dat het gaat om brieven of geschriften die noch voorwerp van het strafbare feit uitmaken noch tot het begaan daarvan hebben gediend en waarvan kennisneming zou leiden tot schending van het beroepsgeheim, dient dit standpunt door de organen van politie en justitie te worden geëerbiedigd, tenzij redelijkerwijze geen twijfel erover kan bestaan dat dit standpunt onjuist is (vgl. HR 22 november 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZCo422, NJ 1992/315).

Het oordeel van de rechtbank dat 'gelet op de feiten en omstandigheden en de wijze waarop artikel 98 tweede lid van het Wetboek van Strafvordering moet worden uitgelegd' de inbeslaggenomen geschriften voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend is, mede beschouwd in het licht van hetgeen onder 2.3 is vooropgesteld en van hetgeen door de rechtbank omtrent die feiten en omstandigheden is vastgesteld, alsmede gelet op hetgeen in dit verband bij de behandeling in raadkamer namens de klaagster is aangevoerd, ontoereikend gemotiveerd. Voor zover de rechtbank in haar hiervoor weergegeven overwegingen als haar oordeel tot uitdrukking heeft willen brengen dat sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden waarin het belang dat de waarheid aan het licht komt, moet prevaleren boven het verschoningsrecht van de advocaat (vgl. HR 12 februari 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD9162, NJ 2002/439) is dat oordeel eveneens ontoereikend

gemotiveerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Oost-Brabant, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-04-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1107

Zaaknummer: 14/04309

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en N. Jörg

Advocaten: R.J. Haakmeester

Wetsartikelen: 218 Sv

ANNOTATIE

Maatstaf benoemen gedragsdeskundige: criterium juist, motivering ontbreken noodzaak ontoereikend.***mr. J.H.J. Verbaan*****Inleiding**

In de onderhavige zaak, waarin een diefstal, gevolgd door geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om, bij betrapping de vlucht voor zichzelf mogelijk te maken, hetzij het bezit te verzekeren door het hof is bewezenverklaard, wordt geklaagd over de afwijzing van het door de verdediging gedane verzoek tot het benoemen van een deskundige. De verdediging verzoekt meer in het bijzonder om het benoemen van een gedragsdeskundige om in verband met de toerekeningsvraag een oordeel te vormen omtrent de geestestoestand van de verdachte ten tijde van het delict. Het verzoek wordt met redenen omkleed en afgerond met de bevinding dat het verzoek tot benoeming van een deskundige nodig is teneinde meer te kunnen zeggen over het causale verband tussen de stoornis van de verdachte en het delict. Bovendien zou het onderzoek van de deskundige een bijdrage kunnen leveren in het vaststellen van de strafmaat. Het hof wijst vervolgens het verzoek tot benoeming van een gedragsdeskundige af. Het hof acht zich, op basis van de aanwezige stukken waaronder ook hetgeen de grondslag vormde voor het verzoek van de raadsman, voldoende voorgelicht om antwoord te geven op de vragen van artikel 350 Sv, waartoe ook de vraag omtrent de strafoplegging behoort en acht op grond van die stukken een gedragskundig onderzoek niet noodzakelijk.

Onderbouwing van het verzoek

De verdediging heeft haar verzoek tot het benoemen van een gedragsdeskundige in verband met de toerekeningsvraag ten tijde van het delict uitvoerig onderbouwd. Zo is de verdachte in 2010 drie maanden opgenomen in het Regionaal Psychisch Centrum (hierna: RPC) in Woerden, aansluitend behandeld in Altrecht en gediagnosticeerd met een psychose (classificatie P689). In 2012 werd hij wederom opgenomen in de acute crisisdienst en geplaatst op de gesloten Acute Psychiatrie-afdeling van Altrecht. Vervolgens was hij het eerste

half jaar van 2013 gedetineerd in het Penitentiair Psychiatrisch Centrum (hierna: PPC) van PI Vught. Om te voorkomen dat hij op vrije voeten kwam is een voorlopige machtiging tot een Bopz-maatregel aan verdachte opgelegd. Op 24 juni 2013 werd de verdachte in een psychotische toestand naar het RPC Woerden overgebracht. Zijn toestand zou op 12 juli 2013 zijn gestabiliseerd waarna hij werd ontslagen uit het RPC. De verdediging overweegt dat de verdachte het bewezenverklaarde op 19 juli 2013 zou hebben begaan. Na zijn voorgeleiding wordt verdachte in eerste instantie geplaatst op de Extra Zorgvoorziening-afdeling van de PI Utrecht, maar wordt snel overgeplaatst naar het PPC van PI Vught. Zowel in de indicatiestelling van 5 september 2013 als in het advies van de reclassering van 11 september 2013 wordt vermeld dat verdachte geen ziektebesef heeft en dat sprake is van psychiatrische problematiek. Het verzoek een gedragsdeskundige te benoemen is volgens de verdediging ook nog noodzakelijk in het kader van het bepaalde in artikel 6 lid 3 sub d EVRM.

Beoordeling door de Hoge Raad

De Hoge Raad gaat bij de beoordeling van de klacht in eerste instantie in op de vraag of de maatstaf die het Hof Arnhem-Leeuwarden heeft gehanteerd bij het beoordelen van het verzoek tot het benoemen van een gedragsdeskundige de juiste is. Het hof heeft het door de verdediging gedane verzoek als bedoeld in artikel 328 Sv in verbinding met artikel 330 Sv (de Hoge Raad bedoelt vanzelfsprekend artikel 331 Sv) opgevat als een verzoek om gebruik te maken van de bevoegdheid omschreven in artikel 316 Sv. De maatstaf voor de beslissing van het hof die uit deze bepaling voortvloeit, is of de rechter de noodzaak van het verzochte is gebleken. Het Hof Arnhem-Leeuwarden heeft, zoals hierboven geschetst, het verzoek vervolgens afgewezen omdat de noodzaak de raadsheren niet gebleken was nu het zich voldoende voorgelicht achtte op grond van de aanwezige stukken, die volgens het hof de grondslag vormden voor het verzoek van de raadsman. Bovendien acht het hof zich ook voldoende voorgelicht over de vragen van artikel 350 Sv, waaronder de vraag naar de strafoplegging en acht het hof op grond daarvan een gedragsdeskundig onderzoek niet noodzakelijk.

De Hoge Raad overweegt dat de beslissing tot afwijzing is beschouwd als een beslissing waarop het noodzaaks criterium van toepassing is en dat het hof daarin de juiste maatstaf heeft toegepast.

Vervolgens gaat de Hoge Raad in op de wijze waarop het hof in dit concrete geval de maatstaf heeft toegepast. Daarover wordt niet meer gezegd dan dat de beslissing, gelet op hetgeen door de verdediging aan het verzoek ten grondslag is gelegd, in het bijzonder omtrent de aard van de bij de verdachte aanwezige psychiatrische problematiek en zijn verblijf in het RPC te Woerden in de periode van het plegen van het feit, onvoldoende is gemotiveerd.

In beginsel is bij de beoordeling van het verzoek slechts van belang of de rechter het horen van de deskundigen noodzakelijk acht met het oog op de volledigheid van het onderzoek. Indien de rechter zich voldoende voorgelicht acht, mag het verzoek om de deskundige worden afgewezen (HR 1 juli 2014, ECLI:NL:HR:2014:1496, r.o. 2.8). Van een op die wijze gemotiveerde afwijzing kan derhalve niet worden gezegd dat het blijkt geeft van vooringenomenheid of vooruitloopt op de verklaring die de deskundige zou kunnen afleggen. Er bestaan echter gevallen waarin een afwijzing nader dient te worden gemotiveerd. Daaromtrent geeft de Hoge Raad geen algemene regels, maar hij heeft eerder wel geoordeeld dat de aard van het onderwerp alsmede de indringendheid van de door de verdediging aangevoerde argumenten van belang zijn voor de mate waarin de afwijzing nader dient te worden gemotiveerd (HR 1 juli 2014, ECLI:NL:HR:2014:1496, r.o. 2.9). Daarnaast moet een verzoek tot het horen van een deskundige worden gehonoreerd indien de jurisprudentie van het Hof in Straatsburg in voorkomende gevallen daartoe verplicht, indien men wil overgaan tot veroordeling van de verdachte (B. de Wilde, *Stille getuigen*, Deventer: Kluwer 2015, p. 381). Of zoals de minister van Justitie het noemt: 'de waarborg van een fair hearing neergelegd in artikel 6 en de daarmee verwante beginselen van een behoorlijke procesorde dat vereist' (*Kamerstukken II* 2003/04, 29254, 3, p. 14).

In dit geval is er blijkbaar sprake van zo'n uitzondering die niet in algemene regels te vatten is en had het hof nader moeten motiveren op grond van welke argumenten een nader onderzoek niet noodzakelijk werd geacht.

Een eerlijk proces is noodzaak

Het noodzaaks criterium is, zoals gezegd, een afweging van de rechter of hij zich voldoende ingelicht acht. De advocaat-generaal concludeert dat, gelet op de uit de verscheidene stukken naar voren komende sterke aanwijzingen voor langdurige ernstige psychische problematiek bij de nog relatief jonge verdachte en de psychotische toestand waarin hij in ieder geval zeer kort voor en na het tenlastegelegde feit verkeerde, het summiere gemotiveerde oordeel van het hof dat de noodzaak van gedragskundig onderzoek niet is gebleken, niet zonder meer begrijpelijk is (ECLI:NL:PHR:2015:168 onder 8). Daar kan ik me bij aansluiten. Het noodzaaks criterium wordt mede ingevuld door de uitleg die het EHRM heeft gegeven aan het recht op een eerlijk proces. Dat betekent dat (ook) verzoeken tot het horen van een deskundige in beginsel dienen te worden gehonoreerd, tenzij goede gronden bestaan het verzoek af te wijzen dan wel dat het onwenselijk is om de deskundige te horen. Daarvan lijkt in het onderhavige geval zeker geen sprake te zijn, gelet op hetgeen zowel door de verdediging als door de advocaat-generaal is aangegeven.

Een richtige toepassing van artikel 316 Sv verlangt dat het criterium wordt aangewend

overeenkomstig de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. Met andere woorden: het uitgangspunt hanteren dat een deskundige op het onderzoek ter terechtzitting dient te worden ondervraagd. Daarbij wordt nagegaan of sprake is van '*overall fairness*' van de procedure waarbij in aanmerking wordt genomen de vraag of de verdediging heeft verzocht een deskundige te kunnen horen en/of haar een '*adequate and proper opportunity*' is geboden die deskundige te raadplegen en/of voldoende compensatie is geboden voor het niet horen van die deskundige (EHRM 20 november 1989, NJ 1990/245, r.o. 39 t/m 43). In het onderhavige geval is door de verdediging verzocht een gedragsdeskundige te raadplegen en is die gelegenheid niet geboden. Dat betekent dat de stukken voldoende compensatie zouden moeten bieden voor het niet horen van de deskundige. Indien dat het geval is, vereist dat enige toelichting van de zijde van het gerechtshof. Die toelichting is achterwege gebleven en had met het oog op hetgeen de verdediging heeft aangevoerd wel moeten worden gegeven.

RECHTSPRAAK

‘Uitbuitingssituatie’ als bedoeld in artikel 273f (oud) Sr.

Het middel klaagt dat het hof een onjuiste uitleg heeft gegeven aan artikel 273f (oud) Sr althans dat het hof het oordeel dat sprake was van een ‘uitbuitingssituatie’ onvoldoende heeft gemotiveerd gelet op ‘de door de verdediging naar vorgebrachte contra-indicatie ten aanzien van de gestelde beperking van de persoonlijke vrijheid die kan worden afgeleid uit het (vrijelijk) reisgedrag naar Marokko en Spanje van aangeefster’.

Het middel berust kennelijk op de opvatting dat geen sprake kan zijn van – kort gezegd – een ‘uitbuitingssituatie’ zoals bedoeld in artikel 273f (oud) Sr op grond van de enkele blijkens gemaakte buitenlandse reizen bestaande mogelijkheid voor het slachtoffer om zich aan de uitbuitingssituatie te onttrekken. Die opvatting is echter in haar algemeenheid onjuist.

De klacht faalt.

De verdachte bevindt zich in voorlopige hechtenis. De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan zestien maanden zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van vijf jaren.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze vier jaren en elf maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-04-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1100

Zaaknummer: 13/05830

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en N. Jörg

Advocaten: G.G.J. Knoops en S.C. Post

Wetsartikelen: 273f (oud) Sr

RECHTSPRAAK

Vervolging artikel 231 Sr niet-ontvankelijk bij niet-onherroepelijke afwijzing asielaanvraag.

De middelen keren zich met rechts- en motiveringsklachten tegen de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de vervolging.

Gelet op het arrest van de Hoge Raad van 6 november 2012 (ECLI:NL:HR:2012:BW9266) stelt het hof voorop dat uit de strekking van artikel 31 van het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen (hierna: het Verdrag) voortvloeit dat het Openbaar Ministerie in de op artikel 231 Sr gebaseerde vervolging van een verdachte die vreemdeling is en zich tegen de beschuldiging verweert met een beroep op de bescherming die deze verdragsbepaling beoogt te bieden, slechts dan ontvankelijk is indien onverwijld en zonder nader onderzoek door de strafrechter kan worden vastgesteld dat de stelling van de vreemdeling dat hij een vluchteling is in de zin van het Verdrag ongegrond is. In dat arrest is voorts overwogen dat de beslissing op een asielaanvraag, en dus ook het oordeel omtrent de aannemelijkheid van het aan de asielaanvraag ten grondslag liggende vluchtrelaas, is voorbehouden aan de minister en – na ingesteld beroep – aan de bestuursrechter en dat, mede met het oog op het voorkomen van tegenstrijdige uitspraken van de strafrechter en de bestuursrechter, de strafrechter zich in beginsel van een zelfstandig oordeel over het beroep van de vreemdeling op zijn vluchtelingenstatus moet onthouden. Daarbij is voorts benadrukt dat, mede gelet op de moeilijke bewijspositie die de vreemdeling heeft bij de onderbouwing van zijn beroep op de vluchtelingenstatus, de vreemdeling die wordt vervolgd ter zake van artikel 231 Sr ook een beroep op artikel 31 van het Verdrag toekomt indien nog niet vaststaat dat hij aan alle voorwaarden voor erkenning als vluchteling voldoet.

Aan voornoemd arrest heeft de Hoge Raad nader invulling gegeven in zijn arrest van 28 mei 2013 (ECLI:NL:HR:2013:BY4310). Hierin wordt als vuistregel aangenomen dat de vreemdeling niet behoort te worden vervolgd wegens het onmiskenbaar in het kader van zijn vlucht in het bezit hebben of aangewend hebben van vervalste documenten zolang, kort gezegd, op de door de vreemdeling gedane eerste asielaanvraag (naar het hof begrijpt: in Nederland) nog niet onherroepelijk is beslist.

Het hof begrijpt dat hetgeen de Hoge Raad heeft overwogen en beslist ook onverkort heeft te gelden ten aanzien van een op artikel 225 en 232 Sr gebaseerde vervolging van een verdachte die vreemdeling is en zich tegen de beschuldiging verweert met een beroep op de bescherming die artikel 31 van het Verdrag beoogt te bieden.

Gelet op het feit dat in Nederland nog niet onherroepelijk op de aldaar gedane eerste asielaanvraag van de verdachte, reizende vanuit Noorwegen en op doorreis naar Canada, is beslist, in het licht bezien van voormelde jurisprudentie van de Hoge Raad, is het hof van oordeel dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk dient te worden verklaard in zijn vervolging van het ten laste gelegde.

Met juistheid heeft het hof onder aanhaling van de ter zake geldende rechtspraak van de Hoge Raad geoordeeld dat een vreemdeling niet behoort te worden vervolgd wegens het onmiskenbaar in het kader van zijn vlucht in het bezit hebben of aangewend hebben van vervalste documenten zolang, kort gezegd, op de door de vreemdeling gedane eerste asielaanvraag 'in Nederland' nog niet onherroepelijk is beslist. Het oordeel van het hof dat in het onderhavige geval het Openbaar Ministerie om die reden in zijn vervolging niet-ontvankelijk moet worden verklaard, is ook niet onbegrijpelijk, gelet op het door het hof vastgestelde feit dat 'in Nederland' nog niet onherroepelijk op de 'aldaar' gedane eerste asielaanvraag van de verdachte is beslist. Voor zover het eerste middel daarover klaagt, is het tevergeefs voorgesteld.

Voor zover het tweede middel de klacht bevat dat het hof ten onrechte heeft nagelaten te onderzoeken of de verdachte de vervalste documenten onmiskenbaar heeft aangewend in het kader van zijn vlucht, is het eveneens tevergeefs voorgesteld. In een geval als het onderhavige, waarin geen sprake is van een onherroepelijke afwijzing van de eerste door de verdachte gedane asielaanvraag, bestaat bij een strafvervolging ter zake van het in artikel 231 Sr strafbaar gestelde misdrijf geen ruimte om te onderzoeken of aan de (overige) voorwaarden van artikel 31 van het Verdrag is voldaan.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-04-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1093

Zaaknummer: 14/00663

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 231 Sr

RECHTSPRAAK

In casu geen sprake van schuldwitwassen.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat het onder 2 bewezenverklaarde ‘schuldwitwassen’ oplevert.

Het middel doet een beroep op recente rechtspraak van de Hoge Raad over in het bijzonder het verwerven of voorhanden hebben van onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstige voorwerpen. Die rechtspraak komt er – kort gezegd – op neer dat in zulke gevallen bepaaldelijk eisen worden gesteld aan de motivering van het oordeel dat sprake is van (schuld)witwassen in die zin dat dan uit die motivering moet kunnen worden afgeleid dat de verdachte het voorwerp niet slechts heeft verworven of voorhanden heeft gehad, maar dat zijn gedragingen ook (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp. Deze rechtsregels hebben slechts betrekking op het geval dat de verdachte voorwerpen heeft verworven of voorhanden heeft gehad, terwijl aannemelijk is dat die voorwerpen onmiddellijk afkomstig zijn uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf.

Indien de feitenrechter zijn kwalificatiebeslissing in de onder 3.3.1 bedoelde zin heeft gemotiveerd, kan die motivering in cassatie worden getoetst. Maar ook indien de feitenrechter de bewezenverklaring zonder hierop gerichte motivering als (schuld)witwassen heeft gekwalificeerd omdat zich (kennelijk) niet een geval voordoet als onder 3.3.1 bedoeld, kan dat (kennelijke) oordeel in cassatie op zijn begrijpelijkheid worden getoetst.

Het oordeel dat niet sprake is van een onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstig voorwerp zal vooral niet begrijpelijk kunnen zijn indien:

(i) daarnaast sprake is van een ten laste van de verdachte uitgesproken bewezenverklaring ter zake van het begaan van een ander misdrijf met betrekking tot hetzelfde voorwerp, door middel van welk misdrijf de verdachte dat voorwerp kennelijk heeft verworven of voorhanden heeft (bijvoorbeeld de buit van een door de verdachte zelf begaan vermogensmisdrijf), dan wel

(ii) rechtstreeks uit de bewijsvoering voortvloeit dat sprake is van – kort gezegd – het

verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, dan wel

(iii) de juistheid in het midden is gelaten van hetgeen door of namens de verdachte met voldoende concretisering is aangevoerd met betrekking tot dit verwerven of voorhanden hebben door eigen misdrijf (vgl. met verdere verwijzingen HR 7 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:888, r.o. 3.3.1 en 3.3.2).

Het hof heeft geoordeeld dat het niet anders kan zijn dan dat de in de bewezenverklaring van het onder 2 tenlastegelegde genoemde voorwerpen uit enig misdrijf afkomstig zijn. Het hof heeft vervolgens kennelijk niet aannemelijk geoordeeld dat vorenbedoelde voorwerpen onmiddellijk afkomstig zijn uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf. Gelet op hetgeen onder 1 bewezen is verklaard en in aanmerking genomen dat het hof blijkens de gebezigde bewijsmiddelen onder meer heeft vastgesteld dat de verdachte die dag ter zake van winkeldiefstal is aangehouden, zij heeft verklaard dat zij 'winkeldiefstal [heeft] gepleegd' en zij toen als passagier heeft gezeten in de auto waarin vorenbedoelde goederen zijn aangetroffen, is het oordeel van het hof dat niet aannemelijk is dat deze voorwerpen onmiddellijk afkomstig zijn uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, niet zonder meer begrijpelijk.

Opmerking verdient nog dat de onder 3.3 bedoelde rechtsregels niet slechts betrekking hebben op het geval dat de verdachte het misdrijf waaruit de desbetreffende voorwerp(en) afkomstig zijn zelf heeft gepleegd, maar ook op het geval dat sprake is van medeplegen van dit misdrijf door de verdachte (vgl. ten aanzien van heling HR 19 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD8801).

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 2 tenlastegelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-04-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1090

Zaaknummer: 13/02134

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: M. Berndsén

Wetsartikelen: 420quater Sr

RECHTSPRAAK

Het verschoningsrecht van de advocaat.

Het middel bevat de klacht dat de rechtbank bij haar beslissing een onjuiste maatstaf heeft toegepast dan wel de beslissing onvoldoende met redenen heeft omkleed.

Ingevolge artikel 98 (oud) Sv mogen bij personen met een bevoegdheid tot verschoning als bedoeld in artikel 218 Sv zonder hun toestemming brieven of andere geschriften tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt, niet in beslag worden genomen. Wel mogen, ook zonder hun toestemming, in beslag worden genomen brieven of geschriften die voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend, nu dergelijke brieven en geschriften geen object zijn van de aan evenbedoelde personen toekomende bevoegdheid tot verschoning. De aard van de hier aan de orde zijnde bevoegdheid tot verschoning brengt mee dat het oordeel omtrent de vraag of brieven of geschriften object van de bevoegdheid tot verschoning uitmaken, in beginsel toekomt aan de tot verschoning gerechtigde persoon. Wanneer deze zich op het standpunt stelt dat het gaat om brieven of geschriften die noch voorwerp van het strafbare feit uitmaken noch tot het begaan daarvan hebben gediend en waarvan kennisneming zou leiden tot schending van het beroepsgeheim, dient dit standpunt door de organen van politie en justitie te worden geëerbiedigd, tenzij redelijkerwijze geen twijfel erover kan bestaan dat dit standpunt onjuist is (vgl. HR 22 november 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZCo422, NJ 1992/315).

Het oordeel van de rechtbank dat 'gelet op de feiten en omstandigheden en de wijze waarop artikel 98 tweede lid van het Wetboek van Strafvordering moet worden uitgelegd' de inbeslaggenomen geschriften voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend is, mede beschouwd in het licht van hetgeen onder 2.3 is vooropgesteld en van hetgeen door de rechtbank omtrent die feiten en omstandigheden is vastgesteld, alsmede gelet op hetgeen in dit verband bij de behandeling in raadkamer namens de klager is aangevoerd, ontoereikend gemotiveerd. Voor zover de rechtbank in haar hiervoor weergegeven overwegingen als haar oordeel tot uitdrukking heeft willen brengen dat sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden waarin het belang dat de waarheid aan het licht komt, moet prevaleren boven het verschoningsrecht van de advocaat (vgl. HR 12 februari 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD9162, NJ 2002/439) is dat oordeel eveneens ontoereikend gemotiveerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Oost-Brabant, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-04-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1092

Zaaknummer: 14/03444

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en N. Jörg

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 218 Sv

RECHTSPRAAK

Het begrip ‘onder zijn hoede’ als bedoeld in artikel 425 aanhef en onder 2 Sr.

Het middel behelst onder meer de klacht dat het hof een onjuiste, want te ruime uitleg heeft gegeven aan het delictsbestanddeel ‘onder zijn hoede’ als bedoeld in artikel 425 aanhef en onder 2° Sr.

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte de eigenaar is van de twee gevaarlijke honden die, klaarblijkelijk zonder muilkorf en onaangeliend, over de [a-straat] te Amsterdam liepen, dat die honden aldaar de aangever [slachtoffer] op 23 mei 2012 hebben aangevallen en gebeten, dat de honden feitelijk verblijven bij de broers van de verdachte die woonachtig zijn op het adres [a-straat] 48 te Amsterdam, en dat die honden na de aanval door twee mannen zijn vastgepakt en op dat adres zijn binnengebracht.

Het hof heeft geoordeeld dat de honden onder de hoede van de verdachte stonden als bedoeld in artikel 425 aanhef en onder 2° Sr. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. Dat berust op het volgende.

Het hof heeft onder de in zijn in 2.3 weergegeven overwegingen vermelde omstandigheden de verdachte kunnen aanmerken als degene die voldoende zorg dient te dragen voor het onschadelijk houden van zijn gevaarlijke dieren, nu aan de verdachte als eigenaar van de honden in het algemeen de zeggenschap zal toekomen over de wijze waarop zijn gevaarlijke dier onschadelijk moet worden gehouden, en in de overwegingen van het hof besloten ligt dat niet is gebleken dat die zeggenschap of zorg op een zodanige manier aan een ander was toevertrouwd dat alleen die ander zou kunnen worden aangemerkt als diegene bij wie de dieren onder zijn hoede stonden. De omstandigheid dat het hof niet heeft vastgesteld dat de honden toen zij het slachtoffer aanvielen daadwerkelijk onder het feitelijk toezicht van de verdachte stonden, leidt niet tot een ander oordeel.

De klacht faalt.

De advocaat-generaal heeft zich niet uitgelaten over de overige klachten van het middel. De Hoge Raad is van oordeel dat de advocaat-generaal daartoe alsnog in de gelegenheid behoort

te worden gesteld. Met het oog daarop dient de zaak naar de rolzitting te worden verwezen.

De Hoge Raad verwijst de zaak naar de rolzitting van 12 mei 2015 en houdt iedere verdere beslissing aan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-04-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1097

Zaaknummer: 14/00915

Rechters: A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman, Y. Buruma, N. Jörg en V. van den Brink

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 425 Sr

RECHTSPRAAK

***Herzieningsaanvraag gegrond in verband met een
persoonsverwisseling.***

De aanvragen berusten op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. In de aanvragen wordt daartoe aangevoerd dat sprake is van een persoonsverwisseling.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolgning, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Hetgeen door de advocaat-generaal in zijn conclusie is vermeld, geeft steun aan de stelling waarop de aanvragen berusten, te weten dat in de zaken die hebben geleid tot de uitspraken waarvan herziening is gevraagd, sprake is geweest van een persoonsverwisseling.

Een en ander levert het ernstig vermoeden op dat de politierechters, waren zij hiermee bekend geweest, de aanvrager van het hem tenlastegelegde zouden hebben vrijgesproken.

De Hoge Raad verklaart de aanvragen tot herziening gegrond, beveelt voor zover nodig de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormelde vonnissen en verwijst de zaken naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaken op de voet van artikel 472 lid 2 Sv opnieuw zullen worden berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-04-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1101

Zaaknummer: 14/04152

Rechters: A.J.A. van Dorst, J.W. IJssink en J.P. Balkema

Advocaten: J.A. Huibers

Wetsartikelen: 457 Sv